

DE BRUILOFT IN KANA

De 2^e zondag na Epifanie, 17 januari 2021

Ds. Renze Pieter Yetsenga, Groningen

(Waarnemend predikant Doopsgezinde Gemeente in het Westerkwartier en van de Federatie Doopsgezind-Gereformeerd Ameland)

Moment van Stilte en Concentratie

Muziek

Beginwoorden

Barmhartige God, U die ons liefhebt zoals wij zijn, die ons kent naar U, die ons wekt en opent voor nieuw leven uw Licht;

Zie ons aan, breng ons terecht, op het spoor van uw hart.

Het aansteken van een kaars

Trouw bent U, Eeuwige, Bron van onze hoop.

Onze hulp in de Naam, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Die trouw blijft tot in lengte van dagen.

Die sprak: 'Er zij licht', die zag dat het goed was die nooit laat varen het werk van zijn handen.

Lied, Psalm 94 : 2 en 7

Hoe lang nog zullen, Heer, de bozen,
hoe lang nog zullen goddelozen
zich vrolijk maken hier op aard?
Hoor toch, zij voeren onvervaard
het hoogste woord, zij pochen luid,
zij slaan de grootste laster uit.

De Here zal zijn volk doen leven,
Hij zal zijn erfdeel nooit begeven.
De rechtspraak zal in heel het land
weer in de waarheid zijn geplant,
en ieder die de waarheid eert,
Bemint het recht dat God ons leert.

Gebed

Profetenlezing, Jesaja 62 : 1 – 5

Omwille van Sion zal ik niet zwijgen,

omwille van Jeruzalem ben ik niet stil,

totdat het licht van haar gerechtigheid daagt en de fakkel van haar redding brandt.

Alle volken zullen je gerechtigheid zien, alle koningen je majesteit.

Men zal je noemen bij een nieuwe naam die de Heer zelf heeft bepaald.

Je zult een schitterende kroon zijn in de hand van de Heer, een koninklijke tulband in de hand van je God.

Men noemt je niet langer Verlatene en je land niet langer Troosteloos oord, maar je zult heten Mijn verlangen en je land Mijn bruid.

Want de Heer verlangt naar jou en je land wordt ten huwelijk genomen.

Zoals een jongeman een meisje tot vrouw neemt, zo zullen jouw zonen jou ten huwelijk nemen, en zoals de bruidegom zich verheugt over zijn bruid, zo zal je God zich over jou verheugen.

Lied, Het lied van de Bruiloft te Kana (uit: Alles wordt nieuw, Hanna Lam, Wim ter Burg)
Te Kana werd een feest gevierd, Maria was erbij.

Ook Jezus wou ter bruiloft gaan. Hij was een mens als wij.

Refrein: Geef ons te drinken, Heer.

Schenk ons uw Geest.

Breng ons tezamen op uw bruiloftsfeest.

En als er goed gedronken is komt er gebrek aan wijn.

Wie zal nu voor zijn vrienden de ware wijnstok zijn?

Refrein:

Maria sprak: 'De wijn is op, er is geen drinken meer.'

'Wat is er tussen u en mij?' sprak Jezus, onze Heer.

Refrein:

Maria sprak de knechten aan als had zij 't niet gehoord.

'Doe alles wat hij zeggen zal, geloof hem op zijn woord.'

Refrein:

En Jezus sprak de knechten aan: 'Vul alle kruiken maar.'

Toen werd voor 't eerst op aarde zijn glorie openbaar.

Refrein:

Evangelielezing, Johannes 2 : 1 – 11

Bruiloft in Kana

Op de derde dag was er een bruiloft in Kana, in Galilea.

De moeder van Jezus was er, en ook Jezus en zijn leerlingen waren op de bruiloft uitgenodigd.

Toen de wijn bijna op was, zei de moeder van Jezus tegen hem: 'Ze hebben geen wijn meer.'

'Wat wilt u van me?' zei Jezus. 'Mijn tijd is nog niet gekomen.'

Daarop sprak zijn moeder de bedienden aan: 'Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is.'

Nu stonden daar voor het Joodse reinigingsritueel zes stenen watervaten, elk met een inhoud van twee à drie metrete.

Jezus zei tegen de bedienden: 'Vul de vaten met water.' Ze vulden ze tot de rand.

Toen zei hij: 'Schep er nu wat uit en breng dat naar de ceremoniemeester.' Dat deden ze.

En toen de ceremoniemeester het water dat wijn geworden was, proefde – hij wist niet waar die vandaan kwam, maar de bedienden die het water geschept hadden wisten het wel –

riep hij de bruidegom en zei tegen hem: 'Iedereen zet zijn gasten eerst de goede wijn voor en als ze dronken zijn de minder goede. Maar u hebt de beste wijn tot nu bewaard.'

Dit heeft Jezus in Kana, in Galilea, gedaan als eerste wonderteken; hij toonde zo zijn grootheid en zijn leerlingen geloofden in hem.

Lied 525 : 1, 4 en 5

Wij willen de bruiloftsgasten zijn van Kana in Galilea.

Wij drinken daar van de bruiloftswijn.

Wij willen van harte vrolijk zijn met Jezus en met Maria.

Wij mogen met Jezus gezeten zijn te Kana tussen de gasten.
Een ander schenkt eerst de goede wijn
en drinkt de mindere op het eind.
Hier komt het beste het laatste.

Wij zijn op het bruiloftsfeest genood met Jezus en met Maria.
Hij draagt ons over de watervloed
en laaft ons hart met zijn hartebloed te Kana in Galilea.

Overdenking

Beste Mensen,

Hoe gaat dit jaar eruit zien?

Iemand zei tegen mij: Of... je kunt er wanhopig van worden, of je blijft hoop houden.

Ons gesprek ging verder in de trant van dat het er nogal van afhangt in welke situatie je je bevindt. Hoe sta je ervoor, welke kansen heb je?

Wat een hoogtepunt in je leven zou zijn kan zomaar een dieptepunt zijn.

De evangelielezing voor deze zondag, volgens het oecumenisch leesrooster, geeft eenzelfde beeld. Hoe snel een feest ineens dreigt te veranderen in het tegendeel.

De bruiloft in Kana is een prachtig verhaal en het spreekt zeer tot onze verbeelding.

Ik denk bijvoorbeeld aan die prachtige musical die jong en oud van de Amsterdamse Doopsgezinde Singelkerk destijds voor het voetlicht brachten.

Tegelijk is het ook een heel lastig verhaal, omdat de evangelist Johannes, anders dan Marcus, Mattheüs en Lucas, in een taal spreekt die beeldend is. Beeldtaal!

Een taal die meer symboliek in zich draagt en dat maakt dat het moeilijker te begrijpen is en lastig te doorgronden.

Ze zijn daar met z'n allen op een bruiloftsfeest en er gebeurt iets onverwachts.

Anders dan wat ik een keer meegemaakt heb, toen een van de bruiloftsgasten haar been brak toen ze in de zitkuil ten val kwam.

Het feest dreigt te mislukken, de wijn is op!

Dan moeten wij nu niet meteen heel praktisch gaan redeneren in de trant van: Ach, nou ja, dan doe je het verder toch een keer zonder wijn!

Bij de evangelist Johannes gaat het om iets wezenlijks, het essentiële.

Daarom is wat Maria doet zo begrijpelijk, zo voor de hand liggend. Zij ziet het debacle aankomen en neemt het initiatief. Dat zouden velen van ons net zo doen. Redden wat er nog te redden valt. In Lied 525 'Wij willen de Bruiloftsgasten zijn' heeft de dichter Muus Jacobse duidelijk gekozen voor het standpunt dat Maria er goed aan deed te willen ingrijpen.

In het Johannesevangelie is de toon van Jezus merkwaardig bits wanneer hij zegt: 'Vrouw, wat is er tussen u en mij?' Dan klinkt onvriendelijk en zeker niet feestelijk.

Het wordt nog onvriendelijker als we bedenken dat Johannes hier heel letterlijk zinspeelt op een verhaal van de profeet Elia, die tijdens een hongersnood bij een weduwe woont en haar en haar zoon in leven houdt. Door een andere oorzaak komt haar zoon te sterven en als Elia dan thuiskomt zegt zij: 'Wat is er tussen u en mij?' Met andere woorden 'breng jij mij ongeluk?'

Er kan een enorme afstand zijn tussen twee mensen. Wat we beleven, zelf ervaren, hoe we gebeurtenissen verwerken en hoe dat bij die ander is.

Hoe interpreteert die ander het en hoe gaat zij / hij daarmee om?

Het gaat Maria om het redden van het feest; het gaat Jezus feitelijk om het redden van het feestelijke van de geschiedenis. De komst van het Koninkrijk van gerechtigheid en vrede! Het is zijn verzuchting en onze verzuchting: Wanneer zal er eindelijk vrede en gerechtigheid zijn op onze aarde? Daarvoor is de ure nog niet gekomen, zegt hij.

Dat gaat ook niet zomaar, er moet nog enorm veel gebeuren.

“Ik leef het spoor, ik leef je die weg voor!” Die weg volgt hij. De weg dat mensen elkaar recht doen, respect hebben, de weg waar kinderen veilig kunnen leven en niet langer het kind van de rekening zijn. Dat is ook de weg die wij onze kinderen en kleinkinderen, de komende generaties moeten zien te leren. Daarbij kunnen we ook niet zonder elkaar in onze geloofsgemeenschap in het vertellen van verhalen, het uitleggen ervan en samen op het spoor van de werkelijke bedoeling proberen te komen.

Dat is ook onze bereidheid om er in dagen van onmetelijk verdriet en in tijden dat er alle reden is voor een feest er voor elkaar te willen zijn. Zoals dat in een van de brieven in het Nieuwe Testament staat: ‘Als één lid lijdt, lijden allen daarin mee en wanneer één lid vreugde beleeft delen allen daarin.’

Dat is dus een van de diepere bedoelingen waarom Johannes de evangelist ons dit verhaal van de bruiloft in Kana vertelt. Het beeld, de symboliek van het bruiloftsfeest, terwijl Maria blijft steken in de concrete bruiloft, kijkt Jezus al verder naar de grote bruiloft.

Het gaat van de angst dat het allemaal dreigt te mislukken naar de belofte dat het uiteindelijk juist niet zal mislukken. Ja, we weten het, nu is er onze angst en houden we ons hart vast, dat ons feest op deze aarde mislukt. De onheilstijdingen die zich opstapelen.

In het evangelie voor deze zondag klinkt de belofte dat uiteindelijk de beste wijn als laatste zal worden geschonken. Niet als zoethoudertje, maar als een teken van ‘mensenkind, daartoe ben je op weg, dus werk eraan en werk eraan mee!’ Zoals in die ene zin in Lied 216 in de Doopsgezinde bundel ‘dan kan ik met blijdschap medewerken, uw rijk op aarde te versterken.’

Al is het onzichtbaar, er gaat een ritseling van feestvreugde door de geschiedenis heen.

We zouden het zo graag willen dat nu de betere wijn wordt voorgezet, maar dat gebeurt niet. Straks, zegt de evangelist, straks, maar leef er naar toe! Omdat het straks gaat komen mogen en moeten we elkaar vragen om ons te willen laten uitzenden in deze nu nog zo gebroken wereld om er te werken tegen alles wat het leven kapot maakt, de haat en nijd, angst en onderdrukking, de vervuiling en het elkaar naar het leven staan.

Die elementen staan het feest in de weg.

Laten we proberen de hoop levend te houden voor onszelf, voor de komende generaties.

Laat ons daarom bidden voor allen die helpen en helen, die dagelijks omgaan met mensen in nood. Maak hen en ons eerbiedig omdat ieder mens kostbaar is en elk leven waardevol, behoed ons allen en wil met ons verdergaan als wij geen weg meer zien. Amen

Muziek

Gebeden: Voorbede – Stil Gebed – ONZE VADER

Slotlied, De Bruiloft te Kana (Alles wordt nieuw, Hanna Lam en Wim ter Burg)

De gasten wachten binnen, wat moeten wij beginnen?

Er is geen wijn meer in de kan! Maria hoort ervan.

Maria zegt tot Jezus die met haar op het feest is:

Hoe kan er nu een bruiloft zijn, een bruiloft zonder wijn?

Maar Jezus zegt: haal water en vul daarmee de vaten
en schep de wijn met vreugde uit; wij drinken op de bruid.

En alle gasten drinken, de gloria's weerklinken;
In Kana gaat de bruiloft door, daar zorgde Jezus voor.

Want Jezus openbaarde zijn heerlijkheid op aarde;
hij doet geen water bij de wijn maar maakt van water wijn.

Opdracht en Zegenbede

Muziek